

FOAIA POPORULUI

Prețuri abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
Pe un an, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentul se face la „Tipografia” M. Heltzer, Sibiu

Foale politică.

Apare în fiecare Duminică.

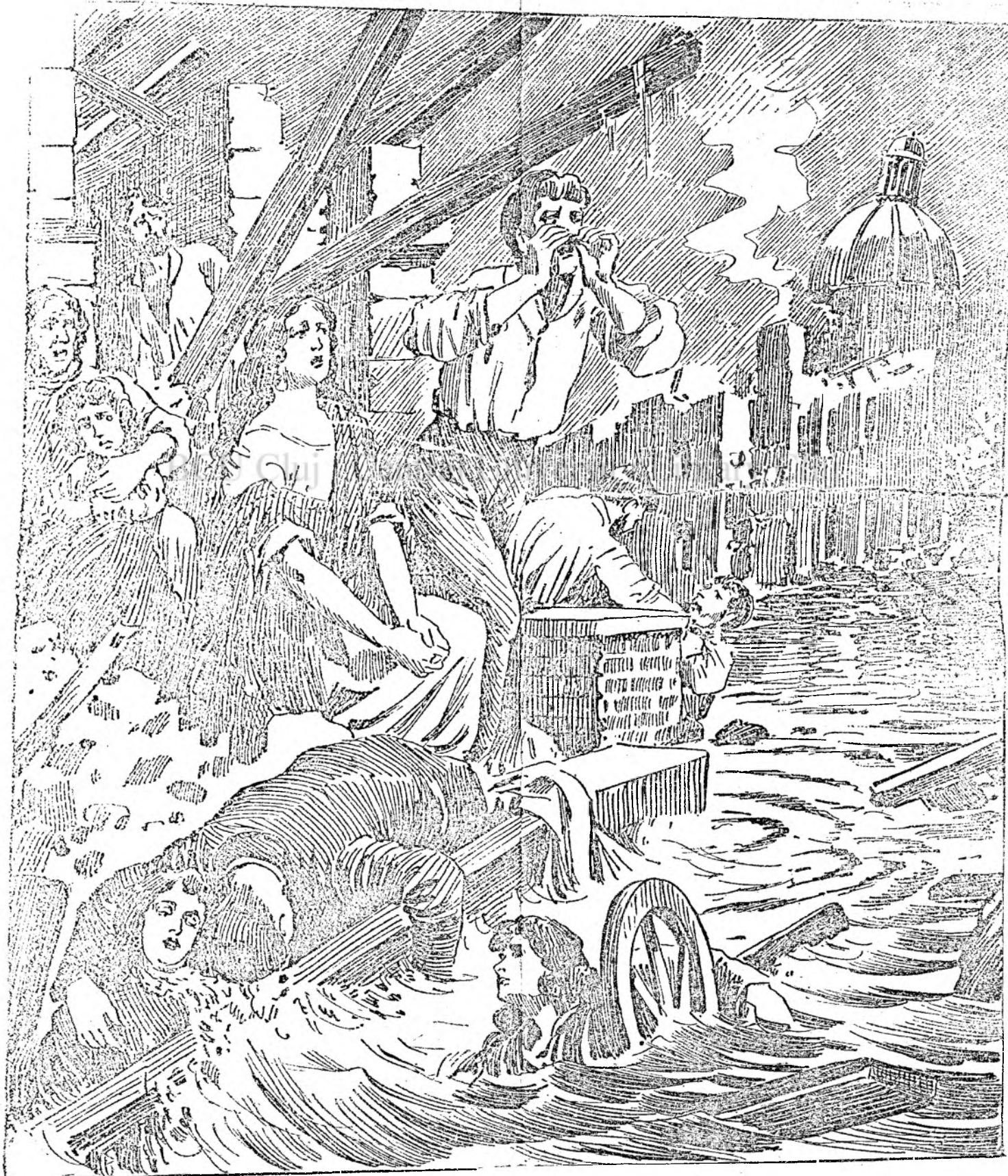
INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un fir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Dela cutrămurul din Italia.

P. IV 1909

Chipul nostru ne arată o foarte mică parte din grozăviile cutremurului de pământ din Italia de mează și din Sicilia, despre care am dat știri și amănunte în nrii din urmă ai foaiei noastre.

Scena, ce ne-o înfățișează ch'pul, e din marele oraș Messina, în minutele acele grozave, când zidurile să clătinau și să surupau și pe ulițe năpădisse apa mării. Era noapte și totodată și ploaie, iar bubuirile din pă-

mânt, însoțite de cutremure, sunau înfiorător, băgând în spaimă pe bieții oameni, cari căutau desnădăjduți scăparea. Nu era nici un ajutor de nicăiri, căci nime nu prevăzuse groaznica nenorocire și unii de frică și spaimă stăteau ca înlemniți, rostind rugăciuni și așteptându-și moartea sigură.

Cutremurul de acum din Calabria și Sicilia a fost cel mai grozav și mai pustitor, din câte sunt cunoscute până acum.

Lucrările de mântuire s'au început abia a doua zi de unii oameni mai curajoși și de puțini mărinari, cari s'au aflat pe năile din porturi. Abia a 3-a, a 4-a zi au sosit ajutoare mai multe și s'a început lucrarea de scăpare în măsură mai mare, mai cu samă prin soldați.

Săpăturile și delăturarea ruinelor să continue, și încă și acum la 12—14 zile dela nenorocire, s'au găsit oameni vii, pe sub dărâmături. Unii din aceștia mai trăiesc, alții însă,

slăbiți de suferințe și de foame, au murit în curând.

Din sutele de mii de oameni puțini câți au scăpat, și-au căutat adăpostul prin Neapolea, Roma și alte orașe ale Italiei, unde sunt ajutoraji de populațiune. S'au prăpădit, firește, familii întregi, dar sunt multe cazuri, când din câte o familie a scăpat câte unul, din întâmplare, vre-o femeie, ori vre-un orfan, copil nevârșnic, rămas singur-singurel pe lume, căci toți ai lui s'au prăpădit...

Cei ce au văzut nenorocirea aceasta, povestesc cu frică în suflet grozăviile acelei nopți. Un mărinar englez, a cărui naie să afla atunci în portul dela Messina, sosind zilele trecute la Constanța, în România, a spus următoarele unui redactor dela marele nostru ziar »Minerva« din București:

Eram cu vaporul de trei zile la Messina, unde am descărcat niște petrol și eram gata să părăsesc acest port.

Făcusem toate pregătirile pentru plecare, timpul era splendid și cerul senin, când, spre ziuă, s'a înourat cerul și a început o ploaie deasă și mărunță.

Aceasta era prevestirea groazniciei catastrofe.

Pe la ora 5 dimineața aflându-mă pe puntea de comandă am auzit deodată un zgomot asurzitor, iar vaporul meu a fost suit de un val groaznic la o înălțime de 13 metri. În urmă a recăzut cu greutate; toate funiile și lanțurile cu care era legat au fost rupte. Alte stricăciuni nu am suferit.

Un alt vapor însă care staționa lângă mine, după ce a fost aruncat în sus la aceeași înălțime, în căderea lui a fost izbit de o stâncă, astfel că marginea vasului a fost cu desăvârșire sfărâmată și găurită.

Înainte de a-mi putea da seama de cele întâmplate, eu am îndreptat privirea spre oraș, dar nu am putut să văd nimic. Orașul era ascuns de un enorm nor de praf și fum, fărurile să stinseseră, orașul era scufundat în întuneric, iar din depărtare să auziau vaețele și strigătele de ajutor ale nenorociților victime. Totul mi să părea un iad, priveliștea era înspăimântătoare.

Mărinarul a spus mai departe, că ei au dat cele dintâi ajutoare și au stat acolo trei zile, împărțind nenorociților merinde și haine, tot ce au avut pe naie, apoi zise:

În acele trei zile cât am stat în Messina, am văzut scene sfâșietoare. Nici prin grai, nici prin scris nu să poate povesti priveliștea înspăimântătoare, a căreia martor ocular am fost.

După ce am părăsit această tristă localitate, am lăsat în urma mea coloane urișe de fum ce eșeau din tainele orașului Messina și mii de suflete zdrobite de durere și spaimă precum și mormane întregi de trupuri de-ale nenorociților, rupte și zdrobite grozav.

Ce avem să facem?

V.

Din prilejul sărbătorilor Nașterii Domnului am intrerupt șirul articolilor cu titlul de mai sus.

În cei patru articoli, publicați cu acest titlu, am arătat că noi trebuie ca oameni și ca popor român să ne sprijinim pe puterile noastre proprii, căci străinul nimic nu ne dă, nici sprijin nu ne tinde. Prin urmare trebuie să ne mărim puterea sau cu alte cuvinte: să ne întărim.

Spre acest scop am arătat, că cu deosebire trei căi sunt, pe cari trebuie să mergem, să înaintăm; trei terene

sunt, pe cari trebuie să muncim cu străduință.

Unul din aceste este terenul *învățături de carte*, calea luminării. Să prețuim școala, să ne dăm copiii la școală, ba mai mult, și noi, oamenii mari să învățăm a scrie și citi și apoi să cetim foi și cărți bune, ca să ne câștigăm învățături folositoare.

Al doilea teren am arătat, că este *terenul plugăritului*. Trebuie să ne desăvârșim în lucrarea pământului, să ne știm lucra mai bine moșia, ca să putem scoate din ea mai mult venit. Să ne prășim vite mai bune, de soiuri mai ales ca până aci. Pentru a ajunge aceasta, am spus, că trebuie să facem însoțiri de plugărit, cum este Reuniunea agricolă din Sibiu și »Mugurul« din Ibașfalău, apoi tovărășii etc. Am arătat, cari sunt cele mai harnice din însoțirile noastre de acest fel și am zis, că începutul, pornirea pentru noue însoțiri, au și trebuie să o facă fruntașii noștri dela sate.

Impropătiându-le aceste în mintea noastră, să luăm firul intrerupt și să vedem, care este al treilea teren de muncă.

Al treilea teren este cel *comercial*, cel al *negustoriei*. Pe acest teren, puțin cultivat la noi, trebuie să ne aruncăm cu toată puterea. Și aici avem să apucăm două căi. Să facem negoț mingunatic, să deschidem *bolțițe pe sate* și să întemeiăm *asociațiile consumurilor sătești*, prin însoțiri anumite cooperative, sau cu alte cuvinte, însoțiri de-a'se mai multora, cari înură (cooperează) împreună pe terenul *negustoriei sătești*. Cu deosebire aceste însoțiri sunt de mare însemnătate pentru noi, luând în seamă împrejurările noastre.

Și aci să nu fim rău înțeles din capul locului. Să uâm bine în seamă, ce voim și ce putem să facem. Puterile noastre nu sunt destul de tari, ca să ne avântăm deodată la bolți mari, orașanești sau la însoțiri, cari să deschidă astfel de bolți (prăvălii, dughene) mari, am putea zice »domnești«, prin orașe. Să întemeieră mai anii trecuți în câteva locuri și la noi de aceste și nu le-a mers bine. Aproape toate aceste însoțiri au trebuit să lichideze și să-și închidă bolțile. Pricinile acestei neisbânde au fost diferite, dar să vede, că calea apucată n'a fost tocmai potrivită.

Nouă acum ne trebuie însoțiri pe sate, de cari am amintit mai sus, și ca să ne folosim și aci de pilde vii, avem lipsă de însoțiri cum e »Societatea de consum și valorizare« din Salva, din jurul Nășadului, și de însoțiri de felul cum să întemeiază în jarrul Oraviței, în Banat.

Despre acest fel de însoțiri negustorești am dat știre în foaia noastră și vom vorbi în nrul viitor.

Silvestru Moldovan.

Sibiu, 15 Ianuarie n.

Constituția Bosniei. Știri sosite din Viena vestesc, că Bosniei să va da anul acesta constituție. Va avea parlament, cu deputați aleși. Parlamentul (dieta) să va întruni în Iunie. — O altă știre vestește, că în fruntea Bosniei va fi numit un Ban, asemenea Banului din Croația.

Proiectul lui Andrássy. Proiectul vestit al lui Andrássy pentru alegerile dietale, va veni nu preste mult în desbaterea comisiei dietale. Să afirmă, că comisia va face unele schimbări în el, între altele va șterge alegătorii cu câte trei voturi și vor rămânea numai cu pluralitate de câte 2 voturi. Să crede, că min. Andrássy va primi schimbările.

Conferența națională. Foile ungurești au publicat zilele trecute o știre, luată nu știm de unde, că Românii ar fi abziș de-a ținea conferența națională, plănuită în fața stărilor ce vor urma după primirea proiectului de alegere al lui Andrássy. Față de aceasta organul clubului deputaților noștri, »Lupta« din Budapesta vestește, că comisia clubului, aleasă pentru conferență, face toate pregătirile pentru a să ținea conferența la timpul potrivit și a să începe o luptă politică legală mai aprigă în siul pogorului nostru.

Dieta. Săptămâna viitoare își va începe dieta ședințele. După programul guvernului, mai întâiu să va discuta proiectul reformei (schimbării) dărilor, alcătuit de Wekerle. Proiectul nu e priincios în multe privințe majorității cetățenilor. Fiind el de mare însemnătate și pentru noi, ca cetățeni, ne vom ocupa cu proiectul și cu discuțiile asupra lui.

Din România.

— *Retragerea primministrului Sturdza din politică.* — *Scrisoarea de abdicere.* — *Noul primministru Ionel Brătianu.* — *Decretul regal.* — *Biografia.* —

În zilele Nașterii Domnului s'a petrecut în România o mare și însemnată întâmplare politică, o schimbare de persoane dela cârma țării. Bătrânul primministru și bărbat de stat D. Sturdza a abziș de postul său și s'a retras de pe terenul politic, iar de primministru nou a fost numit Ioan I. C. Brătianu.

Am amintit în un nr. de mai înainte, că dl Sturdza a plecat în străinătate, să-și caute de sănătate. Dânsul a mers la Pariz, unde copleșit de boală și de slăbiciunile bătrâneții, și a înaintat abdicerea sa M. Sale regelui Carol.

Iată scrisoarea de abdicere a dlui Sturdza:

Stre.

Ajungând la adânci bătrânețe, după o viață întreagă consacrată timp de peste o jumătate de veac scumpei noastre patrii, am depășit limita, pe care de mult mi-o hotărisem pentru a mă retrage din activitatea publică și să-și caute de sănătate. Dânsul a mers la Pariz, unde copleșit de boală și de slăbiciunile bătrâneții, și a înaintat abdicerea sa M. Sale regelui Carol.

În momentul de a mă retrage, exprim din adâncul inimei dorința, ca opera generațiunii mele săvârșită sub înalta conducerea a Majestății Voastre, să fie continuată cu aceeași tărie de convingere și cu aceeași abnegațiune patriotică, care ne-a înșuflețit pe noi.

Cât voi mai trăi nu voi înceta să mă rog Atotputernicului, ca să ocrotească zilele Majestății Voastre și a întregii familii regale și să binecuvinteze munca urmașilor noștri.

Mulțumesc Majestății Voastre pentru încrederea ce mi-ați arătat-o în cursul atâtor decenii, cât m-ați încredințat a fi sfetnicul și conlocuitorul Majestății Voastre.

Rog dar pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi demisiunea mea din postul de președinte al Consiliului de miniștri și de ministru al afacerilor străine.

Sunt cu cel mai profund respect al Majestății Voastre prea supus și prea devotat servitor.

D. Sturdza.

Președinte al Consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine. Paris 27/4 Decembrie—Ianuarie 1908—1909.

Regele a primit scrisoarea aceasta Vineri, a doua zi de Crăciun. Sfatul ministrilor întrunindu-se îndată, miniștri au recomandat de primministru pe Ion I. C. Brătianu, acum ministru pentru treburile din lăuntru ale țării.

Regele primind, a dat următorul decret, iscălit și de dl Spiru Haret, care de-oamidată ținea locul dlui Sturdza:

București, 27 Decembrie.

Președintele consiliului de miniștri.
CAROL I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate!

Văzând demisiunea ce Ne a înfățișat dl Dimitrie A. Sturdza, președintele consiliului Nostru de miniștri și ministru secretar de Stat la departamentul afacerilor străine.

Am decretat și decretăm:

Art. I — Această demisiune este primită de Noi.

Art. II — D. Ioan I. C. Brătianu, ministru Nostru secretar de Stat la departamentul de interne și adinterim la acel al afacerilor streine, este numit președinte al consiliului Nostru de miniștri.

Art. III. — Președintele adinterim al consiliului Nostru de miniștri este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 27 Decembrie 1908.

CAROL

Știrea aceasta a fost comunicată prefectilor din toată țara. Sfatul ministrilor a trimis o telegramă dlui Sturdza la Paris, arătându-și părerile de rău pentru retragerea sa și dorindu-i însămătoșare.

În clubul liberal numirea aceasta a fost primită cu plăcere și dl Brătianu a fost primit cu mari ovății și salutată ca conducător al partidului liberal. Sara ferestrele clubului au fost iluminate.

În mersul politic al țării și al partidului liberal nu să face nici o schimbare prin aceasta numire.

*

În cele ce urmează aci, dăm câteva notițe din viața acestor doi bărbați fruntași ai României:

Dl D. A. Sturdza, s'a născut în anul 1833 la Miclăușeni (Roman), și-a făcut studiile în Germania la Bonn și Berlin și îndată ce s'a reîntors în țară a intrat în luptele politice. A fost secretar al divanului ad-hoc al Moldovei în 1857, apoi secretar particular și câteva luni ministru al principelui Alexandru Cuza. În curând însă a trecut în opoziție și a fost unul dintre cei cari au isbutit să răstoarne pe acest domn.

Între 1866 și 1871 a fost de trei ori ministru de lucrări publice și finanțe.

Mai târziu a fost ministru de finanțe, de externe și de culte sub I. Brătianu. După moartea acestuia a devenit capul partidului liberal.

În această calitate a format guvernele din 1895, 1897, 1902 și 1907, ca președinte al ministerului.

Dl D. Sturdza e și secretarul general al Academiei române și în același timp și un numismatic cunoscut. A publicat multe documente istorice și studii de numismatică.

*

Dl Ion I. C. Brătianu, fiul lui Ion C. Brătianu, s'a născut în 20 August 1864 la Florica. Diplomat al școlii politehnice și al școlii de poduri și șosele, a fost între 1889 și 1895 inginer la căile ferate române. În 1895 a fost ales deputat de Gorj la colegiul I, apoi în 1897 a fost numit ministru al lucrărilor publice.

În guvernul format la 1902 a fost ministru de externe, iar acum era ministru de interne.

Din străinătate.

Pe calea păcii.

Cu Anul-nou să pare, că mergem tot mai mult pe calea păcii cu privire la stările încurcate și tulburate din Răsăritul Europei. Turcia a ajuns la înțelegere cu împărăția noastră — aceasta

e noutatea în politica din streinătate. Am scris mai înainte, că între Turcia și Austro-Ungaria s'au început negocieri de împăcare. Aceste negocieri sau târguiești au ajuns acum la bun sfârșit. Anume Austro-Ungaria s'a învoit, ca pe lângă alte favoruri, să dea Turciei și despăgubire în bani pentru Bosnia și Herțegovina. S'a statorit și suma, care este 2¹/₂ milioane de livre turcești sau după banii noștri cam 55 milioane de cor. Bani aceștia să vor lua ca împrumut, în sarcina Bosniei.

În urma acesteia Turcia nu să va mai purta dușmănește față de noi și boicotarea mărfurilor va înceta. Pacea deci este și mai mult asigurată.

Sârbia și Muntenegru.

Împăcarea Austriei cu Turcia a fost primită bine în Europa, fiind credința, că în urma acesteia să vor limpezi toate celelalte afaceri și războiul în Răsărit va fi încunjurat.

Numai în Muntenegru și cu deosebire în Sârbia împăcarea a făcut o dureroasă impresie asupra populațiunii. Sârbia nădăjduia izbucnirea unui războiu între Turcia și Austro-Ungaria, dela care aștepta mari câștiguri. Aceasta nădejde acum s'a zdrobit și nici Europa nu sprijinește pașirea războinică a Sârbiei. Astfel Sârbia va trebui și ea să se liniștească. Să vorbește, că să se facă în curând o cale ferată din Sârbia prin Bosnia și Muntenegru până la mare, ca așa Sârbia să aibă legătură cu marea. Astfel o veche dorință a Sârbiei s'ar împlini.

MAI NOU.

Prezidentul dietei Iusth a declarat zilele aceste în clubul kossuthist, că partidul kossuthist are datorința a face banca națională și votul universal, egal și secret, apoi trebuie să caute împăcarea cu naționalitățile și cu Croații

*

La București au sosit dela Paris știri telegrafice îngrijitoare despre starea sănătății fostului primministru D. Sturdza.

*

Așezământul meteorologic din B-pesta prezice pentru vreme: schimbare neînsemnată a răcelii și ici-colea ploaie sau zăpadă.

FOITA.

Un bogat și o săracă.

(Baladă populară.)

Comunic. de Ioan I. Copăciaru.

Luat'a Doamne luat
Un ficior de un bogat
Pe-o fată de om sărac,
Ei dacă să cununa
A început a o mustra
Și el și măicuța sa.
Soacra din grai îi grăia:
— Tu fată de om sărac
Ce ai cătat după un bogat?
Nora din grai îi grăia
— Dulce soacră, soacra mea,
Am căutat
Că m'a luat.
Bărbatul din grai grăia:
— Nevastă, draguța mea
Eu te-oi face de cherezare

Ori dacă nu de vânzare.

Nevasta din grai grăia
Și tare să năcăjia:

— Bărbate, sufletul meu,
Să te țină D-zeu
De cât mă faci de cherezare
Mai bin' fă-mă de vânzare,
Că mâne 'i târg la Glogoveț
Și nevestele-s cu preț
Eu frumos că m'oi găta
Cu haine din lada mea,
Tot cu haine de argint
Din creștet până'n pământ!
Eu frumos m'oi podobi
La târg cu tin' oi veni,
Tot cu haine de angie
Din creștet până'n călcăie
Dintr'a maicii sărăcie.
Și ea frumos s'a gătat
Și la târg a și plecat
Și în târg dacă-a sosit
C'un turc bătrân s'a 'ntâlnit
Bătrânul îl și întrebă!
De vândut li nevasta?

Bărbatul din grai grăia!

— De vândut mi zău asta.

Spune-mi prețul ce mi-l cei?

Cincizeci și cinci mii de lei

Să-o pot cumpăni cu ei.

A început bani a număra

Și nevasta lăcrăma

La D-zău să ruga:

— Dă Doamne banii să n'ajungă

Și pe min' să nu mă vândă

Doamne banii să nu-i iasă

Și pe mine să mă lasă.

Banii zău nu i-a ajuns

Și pe ea nu o a vândut

Banii zău nu i-au ieșit

Mai departe au pornit

Cu-o cătană s'a 'ntâlnit

Cătana din grai grăia:

— De vândut și nevasta?

De vândut mi zău asta,

Spune-mi prețul ce l cei?

Cincizeci și cinci mii de lei

Să o pot cumpăni cu ei.

A început a număra

Din Cristian.

— Școala de adulți. — Șezători și conferințe literare. — Pentru frații Italiani. —

În unul din numerii trecuți ai acestei prețuite foi s'a adus pe scurt la cunoștința obștei românești, că în Cristianul de lângă Sibiu s'au început conferințele și șezătorile literare.

Precum surâd dimineața florile în urma unei roaue binecuvântate, ce le sărută peste noapte și precum soarele ni-să arată cu mult mai mândru, când reapare dintre nori, astfel trăbuie să ne suradă inima, când putem înregistra în analele vieții noastre câte un eveniment înbucurător și mulțămitor și aceasta cu atât mai vârtos, căci azi lumina și numai lumina poate să ne ridice pe-un nivel cu celelalte națiuni mai culte.

Nu putem zice, că Cristianul până acuma a dormit, el a fost treaz, năcazul însă era, că pizma încă trăia, căci ce unul zidea altul dărâma și așa o lucrare de dai Domne cu greu să înjgheba. Dar s'au schimbat timpurile, s'au schimbat și oamenii, întâleg conducătorii, și Cristianul astăzi are în fruntea sa 3 oameni tineri, dornici de progres și așa nădăduim, că timpul ne va dovedi și hărnicia lor. Aceștia sunt: preotul Ioan Popa, din Săliște, Ieronim Nemeș din Feldioara și subscrierul fost învățător în Mediaș.

Voiu descrie deci munca împlinită de ei, dela ivirea iernei până acuma, nu cu scopul ca să fac laude, ci numai din motivul ca văzând și alții strădania noastră să ne urmeze, căci »vai de ceta ce ascunde lumina sub obroc«.

A. Școala de adulți.

Statistica mai noavă dovedește, că în privința celor ce știu ceti și scrie în fruntea cozii suntem noi Români de pretutindena cu 80 la sută, care nu știu ceti și scrie. Urmează apoi Spania cu 63, Italia cu 48. Austro-Ungaria cu 42, Franca și Belgia cu câte 15, Olanda cu 10, Scoția cu 7, Elveția cu 2 și Germania cu 1 la sută. Iar în Danemarca, Suedia, Württemberg și Bavaria, oamenii, cari nu știu ceti și scrie sunt așa de rari ca și corbii albi la noi.

Și noi, Români, tot în fruntea cozii! În aceasta privință însă Cristianul stă mai bine ca multe alte sate românești din patrie, căci afară de 10—12 oameni, cari și ei pricep ceva, toți știu să citească și să scrie.

Greutatea însă este și aici, că unii dintre aceia, cari au reușit să ajungă a și șgăria numele cu condeul și a buchisa câteva fraze din cărți, sunt într'o ignoranță tot atât de crasă ca și cei cari nu știu nici atât. Și nu-i mirare.

Astăzi influința școlii durează puțin, puțin de tot. Copii țăranilor noștri scapă fiind tot copii de sub acțiunea binefăcătoare instructivă și educativă a școlii și a învățătorului. Ceeace școala îi învață de-a fuga, repede ca să sfârșească programul și la o vârată în care ei nu pot înțelege și nu pot ținea minte și încă înainte de a ajunge ca școala să formeze caracterul, copii sunt liberați în val-vârtejului muncii...

Ce ar fi dară de făcut?

Noi Cristinării nu vedem remediul, decât în formarea unei biblioteci parohiale și într'o serioasă organizare a școlii de adulți.

a) În parochia noastră există bibliotecă. Cum însă ea era mai mult folosită de tinerimea școlară, poporul puțin câștig avea, la insistința tuturor s'a străformat însă așa, că azi e folosită și de adulți. Într'una din șezătorile noastre la apelul preotului nostru s'au înscris de membrii fondatori 31 poporeni, cari împreună cu cei 20 vechi fac 41 membri fondatori, solvind și deobligându-se a solvi taxa statutară de 5 cor., și nădăduim, că acest fel de membrii încă va spori.

Statute încă s'au făcut, cari deja s'au și îndreptat preaven. Conzistor spre aprobare.

b) Conziderând, că din lumina pe care școalele o dau, puține raze pătrund în inima populației muncitoare; că semi-ignoranța, semi-știința e mai periculoasă decât adevărata ignoranță, ne-am decis, că dupăce școala a cultivat copilul, să ne silim a cultiva și omul. Dupăce învățătorul i-a format mintea, tot el, biserică și școala, să-i formeze inima. Ne-am pus deci pe lucru, și în acest întâles

am organizat și școala de adulți, ce-î drept cu multă cheltuială de vorbe, dar azi nu ne putem plânge că n'am avea ascultători. Unii să depriad la cetire și în scrisoare, iar alții sunt conduși mai departe arătându-le celea mai practice aplicațiuni din aritmetică, economie, istorie ș. a.

(Va urma).

Isidor Dopp.

RĂSPUNSURI.

Continuăm cu răspunsul la întrebările, cu privire la poruncile sănătății. Dăm azi păreriile unui cetitor al foaiei noastre, care ia lucrul numai din punct de vedere al sărăciei și zice, că aceasta e singură cauza pentru care oamenii nu-și grijesc de sănătate. Iată răspunsul dânsului:

Plugarii și muncitorii cu vite și fără vite, săraci, aceia nu poate pune preț pe sănătate, din cauză că pe spatele acestor oameni razimă toată greutatea.

Fiecare om să precepe cum să trăiască, și să-și apere sănătatea, (Nu toți să pricep. — Red.) dară sunt 3 surori: sărăcia, lipsa și neaverea, care stau acățate de spatele săracului, și-l duc pe el acolo unde nu îi voia, că Domniile oficioase stau cu »musai« în gură și cu biciu în mână asupra oamenilor muncitori. Când dă D-zeu îndestulare pe hotară, atunci e veselie și sănătatea săracului.

Porunca 8 și 9 zice se cauți petrecerile și se fii vesel, dară ce veselie poate avea săracu, că și petrece viața în amar. Vara iarna ie cu jugul după cap, și hodina lui de prin colibe și bordeie umedoasă și oasele lui sunt pline de reumatism, care numai Arhanghelul Mihail îl mântuie de boală, și de aceasta boală să se intereseze doftorii învățați.

Eu sunt om bătrîn de 65 de ani și om serac, și om cu meșteșug foarte greu pentru mine, că muncesc la baia de piatră de var și scoț varul cu trocuța pe umăr de sub pământ, și fac cum pot și de foaia Dv. nu mă las până când voi mai avea putere.

(Orlat.)

Gavrila Iacob Ioan.

In Anul-nou.

Cu numărul acesta, »Foaia Poporului« a intrat în anul al XVII-lea al existenței sale. Ea are deci un trecut frumos, în care și-a împlinit cu cinste menirea, luptând pentru neam.

»Foaia Poporului« va fi și în viitor, ceea-ce a fost în trecut și-și va da toată silința a fi tot mai folositoare neamului nostru.

Pe temeiul acesta rugăm pe iubii abonați vechi a-și renou în curînd abonamentul pe anul 1909.

Li rugăm apoi a recomanda foaia prietenilor și cunoscuților, îndemnându-i a o abona.

Prețul abonamentului să vede în fruntea foii, anume este:

Pe un an . . . . 4 cor. 40 bani
Pe o 1/2 » . . . . 2 » 20 »

Pentru România, Germania, America și alte țări (din pricina portului postal) pe an 11 cor. pe 1/2 an 5 cor. 50 bani.

Și nevasta a lăcrăma
La D-zeu se ruga
Dă Doamne banii să nu iase
Ca pe mine să mă vîndă,
Dă Doamne banii să-nu iase
Și bărbatul să mă lase
Banii zău că i-a ajuns
Și pre ea o a vîndut
Banii zău, că i-a ieșit
Cu cătana a pornit.
Cătana de mâni o luă
Și-n făgădău să băga,
O zi-o beut și-a mîncat
Și amândoi că s'a 'ntrebat
Că de unde-s, din ce sat?
Spune-mi mândro satul tău.
Io-ți spun bade satul meu
Eu sunt Ana Banului
Din țara Hațegului,
Ea din grai așa grăia
Și pe el îl întreba:
Spune-mi și tu satul tău
Că eu mi-l'am spus a meu.
Eu sunt Georgea Banului

Din țara Hațegului
Odată au și lăcrămat
Și amândoi s'a 'mbrățișat
El din gură cuvânta
Cătră ea așa zicea:
Doamne nu mi-a fost păcat
Că numa-odată; am sărutat
Și atunci prin pochilat
Și atunci ici pre târnați
Și ne-am găsit frați cu frați
Suntem frați dela o mîmă
O dulcea mea soră bună,
Ca doi brazi din o trupină.
El de mîna o a luat
La cumnatul său o dat
— N'ați cumuate nevasta
Și-o grijește săraca
Că asta îi sora mea
Că-ți dau bani cu feldăra
Și huseții cu merța.
Țâneți-o că e a ta
Și crească-ți găsdăcia.

O însoțire economică harnică.

Din Raportul Reun. agricole din Sibiu.
(Urmare.)

Cultura nutrețurilor măiestrite.

Ca în aproape toți anii și în primăvara anului 1907 am împărțit între membrii noștri în mod gratuit semințe de nutrețuri măiestrite și totodată am stat la dispoziția obștei noastre de prețutindenea ca mijlocitori la procurarea de sămințe mai bune și mai ieftine.

Am distribuit în total 67½ klgr. sămânță de trifoiu, 128 klgr. sămânță de luferă și 34½ klgr. sămânță de napi de nutreț în preț de 176.42 cor. Cu asemenea sămințe împărțite au fost membrii cu locuința în următoarele 37 comune și anume din Aciliu, Alțina, Apoldul rom., Avrig, Boița, Bradu, Bungard, Cacova, Călnic, Căpâlna, Cărpeneș, Deal, Dobârca, Galeș, Gârbova, Gușterița, Ilimbav, Jina, Loman, Mercurea, Poiana, Porcești, Racovița, Râhau, Rânsadului, Rusciori, Săcel, Săsciori, Sebeșul inf., Sibiel, Sibiu, Șura-mare, Tălmaci, Tilișca, Topârcea, Vale și Veștem.

Prin mijlocirea noastră au procurat sămințe de nutrețuri, de zarzavaturi etc. locuitorii din Brad, Benic, Borloveni, Bicăinț, Sângeorzul de-câmpie, Dridif, Gyulatelke, Neagra, Șeica, Șalumberg, Lupșa, Corniareva, Păuca, Curtici, Galați, Brașov, Salcia (România), Cuptoria, Dragșinești, Buciumsat, Bandul de câmpie, Cebea, Vidra-sup., Sâmbăta-sup., Turda etc.

Tovărășiile agricole.

Tovărășiile noastre agricole cu firme înregistrate își continuă lucrările binefăcătoare cu mult zel. Ele să provadă cu noue unelte și mașini agricole, cari sunt folosite cu mult succes de tovarăși și de obștea din localitățile respective. Intre ele amintim:

Tovărășia din Roșia-săsească, în posesiunea unei averi de aproape 1000 cor., va trebui să se provadă nu preste mult cu o nouă mașină de sămănat, căci mașina de care dispune, abia poate ajunge să fie folosită de obștea de acolo. Ea, precum să știe, sre pe lângă mașina de sămănat grâu, o mașină de sămănat cucuruz, o grapă de mușchi, un trior pentru curățitul bucatelor etc.

Tovărășia din Apoldul-român a împărțit între tovarăși și în 1907 venitul mașinei de îmblătit cu vapor. Tovărășii afară de aceasta s'au folosit cu bun rezultat de grapa de mușchi și de tăvălog, de care dispune tovarășia. Cum economii din Apoldul-român sunt de harnicie rară și cum acolo condițiunile pentru o economie rațională sunt mult mai priincioase ca în alte părți, tovarășia ar putea întreprinde și alte lucruri folositoare pentru obște, și bine ar fi ca ea să desvoalte mai multă activitate și totodată să inițieze în cercul competiției sale tot ce să poate și tot ce spre înaintarea economiei ar tinde. Indispensabil ar fi în Apold un pomet, o pepinieră de viță americană etc.

Tovărășia agricolă din Sebeșul-săsesc, înființată de noi și carea în răstimp a adus bune servicii economilor din partea locului, acum să prefacă în însoțire pe acții, crezând că în ăst mod să fie și mai folositoare.

Insoțirile „Raiffeisen“.

În comitatul Sibiului reuniunea are 13 însoțiri bănești de credit, sistem Raiffeisen, cari înaintează frumos. În raport să dau date amănunțite despre toate aceste însoțiri, apoi să zice:

Pentru a înlesni alcătuirea de însoțiri noi, n'am lipsit pe nimenea de sfatul nostru, apoi am pus și punem la dispoziție statuate, protocoale de constituire (în limba română și maghiară) toate în mod gratuit; mai departe am tipărit coale pentru cărți de contabilitate, libele pentru deponenți și datorasi, obligațiuni, etc., cu a căror preț — credităm însoțirile.

Sfârșitul acestui capitol îl consacram vrednicilor fruntași din Câmpuri Surduc (comit. Hunedoarei), Agârbici, Paloș (com. Târnava) și Rucăr (comit. Făgăraș), cari încurajați de bunul mers constatat la însoțirile noastre de credit sătești sistem Raiffeisen, au înființat în comunele lor în cursul anului 1907 câte o asemenea însoțire. (Va urma.)

SFATURI.

Să nu risipim lemnele. Țaranul nostru din ținuturile muntoase nu știe să prețue lemnele și de rând le risi-

pește într'o măsură neiertată. El uită, că prin fiecare lemn, ce să taie fără rost și fără de lipsă din pădurea sau din izlazul comunei, se imputinează și averea sa proprie. Multe lemne se pot cruța chiar și prin aceea, că le tăiem și le folosim la timp potrivit. Pentru foc să se folosească numai lemne uscate bine, căci din lemne verzi ne trebuie de două ori atâtea. Pentru aceea, lemnele de foc să le tăiem și să le cărăm la timp și să le păstrăm despicate, ca să se uște bine. Asemenea trebuie să grijim, ca să ne procurăm la timp lemnele, de cari avem lipsă la clădirile noastre și cari le folosim în economie pentru pari, propte ș. a., ca să putem folosi totdeauna lemne uscate bune, căci numai acestea sunt trainice.

Mulțumită publică.

Din Sâmbăta de jos.

Ajutătorii și binefăcătorii cari au contribuit în anii trecuți la înpodobirea bisericii gr.-or. române din Sâmbăta de jos sunt următorii:

Moisă Mușat, Moisă Vuja, Vasile Molda, Vasile Șuteu, Simion Stan, Ioan G. Mușat, Dum. Andreeș, Andreiu Șuteu, Nicolae Berteș, Ana N. Berteș, Vasile Șerban, Chiprian Andreeș, Ioan I. Mușat, Ana I. Mușat, Grigorie Isarie, Alexie Ieșan, Ioan Andreeșiu, Gheorghe Mușat, Trifon Bobeș, Teodor Ilarie, Teodor Florea, Borfir Breșcan, Pantilimon Florea, Dumitru Gavrilă, Victor Berteș, Vasile Popa, Alexandru Mușat, Victor Mușat, Dumitru Găbincea, Isarie Bolovan, Sihie Popa, Maria Popa, Mihaiu Găbincea, Mateiu Popa, Iovu Isarie, George Burlea, Patrachie Țirghișiu, Gheorghe Șuteu, Victor Vuja, Șofron Țirghișiu, Gheorghe Berteș, Simion Muntean, Maria Breșcan, Ana Ch. Muntean, Dumitru Șerban, Patrachie Vuja, Valeriu Mândrea, Paraschiva Cotea, Roza Salman și Teodor Muntean, toți din Sâmbăta de jos au contribuit cu toți cu 400 coroane de s'au făcut patru icoane frumoasă. Acești bani au fost trimiși din America.

Tot din America s'au mai trimis ajutor bisericii delă următorii binefăcători:

Nicolae Șerban, din Voila, Nicolae Streza, din Ludișor, Efrosina Ziga, din Belean, Marina Filimon, din Sâmbăta de sus, toți câte 1 Dolariu și 70 cenți. Tot din America sau mai trimis suma de 360 coroane, de sau făcut două sfetnice mari înainte al-

VESELIA.

— Vocea gîzmeacă a Foll Poporului. —

Lupii Țiganului

Un Țigan să lauda odată că s'a întâlnit cu zece lupi noaptea în pădure.

Chiar trecea un Român pe acolo și auzind pe Țigan cum spunea minciuni, îi zise:

»Măi Țigane, or fi fost numai două!»
»Apoi bine Românică, când sunt două, urlă?»
»Da cum să nu urlă?»
»Apoi atunci or fi fost două!»
»Măi danciule, or fi fost numai opt», zise Românul.
»Opt? Da umblă lupii noaptea câte opt?»
»Umbli da!»
»Apoi opt au fost dară!»
Românul rise și zise eară:
»Măi cioroiule, ori fi fost numai șapte!»
»Da când sunt șapte fug prin pădure?»

»Firește că fug!»
»Ai, atunci să știi c'au fost șapte!»
»Or fi fost numai șase, măi Țigane?»
»Dară șase? Că lupii nu umblă doară câte șase la un loc!»
»Ba umblă, cum să nu!»
»Noa, atunci poate să fi fost și șase!»
»Dar n'au fost cinci, măi cioară? Ean adu-ți aminte!»
»Nu să poate! Când sunt cinci le clipeș ochii?»
»Clipseș dar!»
»Apoi or fi fost atunci și cinci!»
»Da patru nu să poate?»
»Ia spune-mi, Românică, când sunt patru, cu păreche sunt?»
»Negreșit că-s cu păreche!»
»Ei apoi și ăia au fost cu păreche!»
patru au fost dară!»
»Dar dacă au fost numai trei?»
»Trei? Da să găseș și câte trei lupi?»
»Cum să nu!»
»Apoi de bună-seamă au fost trei!»
»Au fost numai doi Țigane!»

»Ia ba doi! Adică stai puțin! Când sunt doi, să rinjesc la om?»

»Apoi cum?»
»Atunci să știi că ziseși bine! Doi au fost!»
»O fi fost numai unu Țigane!»
»Ei, păr'că unul când e, fuge de om!»
»Fuge, cum să nu!»
»Atunci să știi că unul a fost!»
»Ba o fi fost numai vântul, măi danciule!»
»D'apoi vântul mișcă frunzele?»
»Le mișcă dar!»
»Apoi dar știi ce? A fost numai vântul Românică, mâncate-aș!» zise Țiganul scărpinându-se după ureche.

Mărunțișuri.

La judecătoria. Judele (cătră acuzat). Cum te cheamă?

Acuzatul. Ițig Iaiteles.

J. De ce lege?

A. Nū. Vreți să mă bajocoriți? Ițig Iaiteles numai de legea evreiască poate fi,

tariului de cătră următorii făcători de bine din Sâmbăta de jos: Grigorie Isărie, Andreiu Şuteu, Gheorghe Muntean, Simion Florea, Nicolae Berdea, Nicolae Şuten, Gheorge Achim, Vlasie Isărie, Vasile Şerban, Vasile Şuteu, Vasile Stan, Vasile Mândrea, Ioan I. Gavrila, Eftrem Andreşiu, Gheorghe Muşat, Mihail Tănase, Dumitru Florea, Simion Tănase şi Ana Cojocariu:

Nicolae Moisin din Sălişte fost neguţător în Sâmbăta de jos au dăruit o candelă de argint de China în suma de 10 coroane.

Gheorghe Brecean şi soţia sa Maria au trimis din Bucureşti o candelă cu 7 lumini împrejur (un candelabru mai mic) în sumă de 80 Lei. Mihail Mândrea şi Maria Mândrea au cumpărat din Sibiu un potir pentru sf. masă cu suma de 32 cor. toţi aceştia din com. Sâmbăta de jos.

S'au mai timis de [mai mulţi binefăcători o sumă de 600 coroane pentru ca să se podească biserica sau să se facă un podişor pentru copii de şcoală. Numele tuturor acestor binefăcători se vor publica într-un număr viitoriu.

Tuturor acestor binefăcători le mulţumim din inimă pentru aceasta faptă creştinească şi pentru dragostea arătată cătră casa Domnului, îi rugăm însă de scuze pentru că sau întârziat cu ani de zile publicarea acestor daruri. Ca să se ştie de toţi, cauza au fost, că fiind de mai mulţi creştini din sat de nenumărate ori rugat preotul local Vasile Muşat ca să trimită spre publicare, S. sa nici odată nu au avut timp!

*Mai mulţi creştini
din Sâmbăta-de-jos.*

NOUŢĂŢI.

N'o primesc în temniţă. Dna Anuţa Vlad, soţia dlui deputat Dr. Aurel Vlad, a pimit provocarea dela procuratură să intre în temniţa de stat din Seghedin, pentru agitaţia ce a făcut-o şi pentru care a fost osândită la o lună temniţă de stat. Directorul temniţei din Seghedin însă a declarat, că nu o poate primi în temniţă, deoarece temniţa de stat nu e întocmită pentru femei şi în acest înţeles a făcut arătare la ministru.

Iată unde am ajuns! Guvernul liberal kossuthist va trebui azi-mâne să facă temniţe şi pentru femei »agitate».

În adevăr fericită Ungaria.

Şcoala pentru economia de casă (şcoala de menaj) susţinută de »Reuniunea femeilor române din Sibiu», a deschis la 15 Ianuarie n. un curs de bucatărie fină. Cursul va dura dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie. Taxa lunară a acestui curs e de 80 cor. Elevele primesc locuinţa şi întreagă întreţinerea în internatul şcolii. Informaţiuni se pot primi dela comitetul reuniunii.

Principesa moştenitoare a României a dat naştere unei fetiţe. Mama şi nou născuta s'au aflat în stare bună de sănătate. Foile din România scriu că mica princesă va primi numele de Ileana.

Procesul pentru mănăstiri. În procesul intentat din partea metropoliei noastre bisericei sârbeşti, scrie »Telegraful Rom.» pentru cedarea celor trei mănăstiri, cari s'au cuvin bisericii noastre, anume: mănăstirea din Bezdin, Sânt-Georgiu şi Meşici, toate în Banat, biserica improcesuată sârbească şi-a înaintat răspunsul la actul de improcesuare.

Răspunsul l-au făcut 4 avocaţi sârbi, arătându-se că pe timpul întemeierii acestor mănăstiri n'au fost Români în Banat. Replica la acest răspuns o face dl Dr. Babeş avocat în Budapesta, dovedind contrarul, cu

date nerăsturnabile. Dl Babeş în greauă sa lucrare e ajutat de mai mulţi funtaşi din Banat. Replica trebuie să fie înaintată judecătoriei până în 16 Martie n. 1909.

A orbit de bucurie. În oraşelul Trumbull. O. (America de Nord) s'au întâmplat următoarele: Un anumit V. Stilson tânăr în etate de 25 de ani, lucrează într-o prăvălie de acolo. Mama lui e măritată în Japonia (Asia) de 17 ani. Când a plecat, şi-a lăsat copilul la şcoală, în sama rudelor. Rudele au murit şi nici mama nici copilul nu îşi ştiau adresa. Acum după 17 ani copilul, care o credea moartă pe mamă-sa, a primit dela ea o scrisoare, în care ea li scrie ca să meargă la ea, fiind ea cu avere. Când a primit tânărul scrisoarea, a leşinat de bucurie, iar când s'a trezit, — îşi pierduse vederea ochilor. Doctorii nu pricep, ce să fie pricina, dar nădăduesc să se vindece în scurtă vreme.

Un vapor părăsit. Vaporul »Scodra» a societăţii maghiarocroate a dat în aretul ţărmilor Albaniei de vaporul Evangelista, care stătea pe apă fără nici un suflet de om. Nu s'au aflat pe el decât o mătă. Vaporul era încărcat cu lemne şi a fost părăsit de matrozi din pricina boicotului, ce dănuieşte în Turcia.

Beutură vrăjtită. O fată muncitoare din Budapesta a pregătit o beutură vrăjtită, amestecată cu suc din neste cărbuşi şi a dat-o unei prietene a sa, ca să se deştepte în ea dragostea, de oarece aceasta ura bărbăţii. Dragostea părdalnică nu s'a deşteptat în ea, dar a căpătat durere de foale, încât a trebuit dusă în spital. Fata care a pregătit beutura de dragoste, mărturisându-şi fapta, a fost dată în judecată.

Sârbla are 100,000 de bombe. Din Belgrad se anunţă că în oraşul Craguevaş se află de mai bine de o lună chimistul englez, chemat de ministerul de războiu, ca să supravegheze la pirotechnia militară fabricarea de bombe. Se zice că până acum s'au fabricat o sută de mii din aceste bombe. Voluntarii vor primi câte 5 din aceste bombe.

Bandă americană de hoşi. »Românul» din America scrie: În nemărginitele păduri din statul Tennessee, de vreo doi ani îşi are cuibul o bandă puternică de hoşi, cari să numesc pe ei: cavalerii nopţii. — Ei fură,ucid şi pedepsesc pe duşmanii lor, băgând în mare spaimă, şinuturi întregi. Nu de mult ei au ucis pe un căpitan de poliţie. S'a pornit goană împotriva lor, şi atunci ei au trimis o telegramă procurorului, în care îl ameniţă cu moarte. Au ieşit câteva batalioane de soldaşi au încunjurat pădurile, au prins vro 150 de inşi din bandă. Ei au fost închişi şi vor fi judecaţi. Să crede însă că banda cavalerilor nopţii e foarte mare, deci oamenii să tem acum şi mai mult, că banda de hoşi să va răzbuna. Câteva regimente au fost trimise în statul Tennessee, ca să fie gata de a să lupta cu puternica bandă de hoşi.

Fată de 117 ani. În satul Coromza din Ungaria a murit zilele aceste o fată fecioară de 117 ani. În lunga ei viaţă ea nu a fost bolnavă nici odată şi a murit de bătrâneţe.

Pentru fondul cultural. La colecta pornită de Escaleria Sa Metropolitul Meşianu continuă contribuiri. Mai de nou au dăruit fondului d-l Pavel Muntean, colonel ces. şi reg. în retragere, o acţie dela soc. comercială »Severineană» din Caransebeş în valoare nominală de 50 cor., d-l Dr. Ioan Lupuş profesor seminarial suma de 300 cor., iar dl avocat Dr. Ioan Fruma din Sibiu suma de 500 cor.

Aur în mare. Când a fost războiul Angliei cu Burii, o însoţire a jăfuit aurul din băile Transvalului şi au voit să-l aducă în Europa pe o corabie, dar corabia s'a cufundat în mare cu aur cu tot. Acum s'a întemeiat o societate, care vrea să scoată aurul, deoarece s'au ştie locul unde s'a nenorocit corabia. Aurul cufundat este în preţ de vre-o 20 milioane de cor.

Bani falşi. Bani sau monetele false continuă a circula în public şi anume mai ales monete de argint şi nichel. Semnele acestor monete sunt: culoare sură, nelucie; greutate mai mică, faţă dură şi margini mai netede decât la banii buni. La pipăit falsificatul

par a fi unsuroase, iar inscripţia de pe margini sau lipseşte cu totul sau este greşită. Sunt monete false mai cu samă de 10 şi 20 fil. şi coroane.

Moartea împăratului Chinei. Acum mai târziu iese la iveală, că netericitul împărat repostat al Chinei, Kvang-Su, totuşi n'a murit cu moarte naturală, ci a fost otrăvit. Un reformator chinez Kang-Iu-Vei a mărturisit, că puternicul guvernator Iuanşikai a plătit 40 mii de taeli unui doctor, ca să învenineze pe împăratul. Iuanşikai a făcut aceasta când a văzut că bătrâna împărăteasă, mătuşa lui Kvang-Su, e în doaga morţii, temându-se că împăratul îşi va răzbuna contra lui, pentru-că acum 10 ani l-a tradat şi a lucrat aşă, de toată puterea a ajuns în mâinile împărătesei bătrâne.

Poate aceasta e cauza, că Iuanşikai a fost lipsit de putere şi telegramele vestesc, că viaţa lui e în primejdie. Tot aceleaşi telegrame vestesc, că în China ameninţă izbucnirea unei mari răzcoale.

Hoherlu osândit la moarte. Unde să se întâmple si acest ciudat lucru, dacă nu în Rusia, în ţara neorînduieilor. Tribunalul din Iecaterinoslav a judecat la moarte prin streang pe hoherlu (hingheriul) de acolo şi el va fi spânzurat de un alt hoher. El a fost osândit pentru-că a stat în fruntea unei bande de ucigaşi.

»Călimdarul Poporului» pe 1909. Când suntem în miezul iernii şi a sosit Crăciunul şi Anul-nou, economia cu rânduială îşi cumpără călimdar, ca să vadă serbătorile de preste an, târgurile, să cetească sfaturi, glume, novele etc. ce cuprinde un călimdar. Spre acest scop recomandăm cel mai bogat, mai frumos şi mai ieftin călimdar: *Călimdarul Poporului*, cu 40 bani, şi porto 6 bani.

Facem luători aminte pe onor. nostri cetitori, că călimdarul mai uşor să poate cumpăra, trimiţând preţul lui de odată cu abonamentul la foaie, prin cecece să cruţă porto trimiterii banilor. Cruţare să face şi atunci, dacă se însoţesc mai mulţi şi comandă Călimdarul. D. p. dacă să însoţesc 5 inşi, îl costă pe fiecare porto banilor 1 cr. şi nu 5. Porto pentru Călimdar (5 bani) trebuie totdeauna trimis, aşadar 45 bani.

Starea viilor în România. Foile din Bucureşti vestesc, că în unele localităţi din judeţul Prahova unele vii au fost îngropate, altele nici n'au fost tăiate. Lucrările viilor, anul acesta sunt mult în urma celor din anul trecut, aceasta din cauza vremii rele şi lipsei de braţe. Îngheţul ce a fost nu a cauzat rău vişelor neîngropate.

În judeţul Argeş, de asemenea, nici până azi nu s'au putut îngropa toate viile. Nici odată nu s'a întâmplat ca lucrările viilor să rămâie în urmă ca anul acesta. În unele locuri viile s'au îngropat netăiate.

Tren deraiat. Trenul ce a plecat în 4 Ian. c. dimineaţa dela Sibiu spre Făgăraş, a deraiat (a sărit din şine) lângă staţia dela Sebeşul-de-sus. Un vagon a căzut lângă şine, altul s'a răsturnat pe şine. O femeie a fost greu rănită.

Fapta eroică a trei fete. Întâmplarea aceasta s'a petrecut în Praga, zilele aceste. Unei femei muncitoare în o fabrică, o maşină i-a tras pielea de pe cap. Dusă la spital, doctorii au declarat, că e lipsă de-a pune pe cap piele de om nouă. Un bogătan a oferit 400 cor. aceluia, care va lăsa să îi să taie o bucată de piele spre acest scop. Vestindu-se acest lucru, s'au înştiinţat 600 de inşi. Doctorii au ales pe o tinără văduvă, care voia să câştige aceşti bani pentru copii săi orfani. Afând despre aceasta trei fete, s'au oferit ele să li să taie pielea, dând însă cele 400 cor. văduvei lipsite. S'a tăiat pielea dela fiecare fată din pulpă şi s'a aşezat pe capul nenorocitei. Operaţia a isbutit şi cele 4 femei vor fi în curând sănătoase.

O bandă de femei hoațe s'a ivit de câțiva vreme în o parte a Americii de nord. Banda s'a alcătuit din femei măritate și fete tinere. Hoațele sunt foarte curajoase și au băgat în groază lumea cu jăfuirile și cruzimile lor. Mai de curând o ceată de poliști au luat la goană banda. Ei însă au fost împinși cu un foc de puști, așa de aprig, că au luat-o la fugă. Acum s'a trimis împotriva bandei miliție.

Kristalin. Cine a întrebăntat odată acest mijloc de înfrumșetare nu va mai întrebănta alt mijloc, pentru de a-și îngriji și conserva în mod igienic pelea feții. Kristalin, este o masă stoarsă din sucul plantelor, care întinerește pelea și o înfrumșează. Pistrii, bubițe și alte pete precum și toate celelalte alterațiuni de peliță dispar în timpul cel mai scurt. O dosă costă 3 cor. Doza de probă 50 bani. Se capătă pretutindenea. Expediție zilnică prin depozitul general Budapest, Baross ut. 91. 265 1-5

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu» pentru cumpărarea unui case cu hală de vânzare au mai dăruit: Valeriu Millea, notar în Tilișca, soția sa Nuța n. Borcia, și copiii lor Lucia și Valer câte 20 bani; Ștefan Doichiță, sodal frizer, 40 bani; George Lupu, paroh, în Dridf, 20 bani; Kati Mader, în amintirea soacrei sale Agnetha Mader, 1 cor. și Vic. Tordășianu, prez. 10 bani.

Cantitatea de săpun consumată de un popor este măsura cea mai sigură pentru cultura lui; aceasta e o afirmare istoricește stabilită. Cu acelaș drept s'a poate zice aceasta despre folosirea periei de dinți și a mijocului de curățit dinții, consumat. Cât de puțină atenție s'a dă ecestuia, atât de important pentru sănătate, oât și pentru frumșețea corpului, arată împrejurarea, că procentul cel mai mare de dinți sănătoși la copii de școală după cercetări minuțioase, este 18—20%. Și e curios, că dinții fetelor s'au aflat în toate școalele mai răi, ca ai băiaților. Fiecare mamă s'a grijească de dinții copiilor ei și în loc de zaharicale, în deosebi fetițelor, s'a le dea spre folosire câte un tub de Kalodont de-al lui Sarg.

Lunaticul. În Gratz a avut sfârșit trist gimnazistul Brandt Alfred, în etate de 20 de ani. A căzut noaptea dela etajul al patrulea pe pardoseala din stradă și și-a spart capul, rămânând mort pe loc. Brandt era lunatic și tot mai s'a reîntorcea din excursiunea de noapte, pentru a s'a duce în odaia sa, dar cineva a trântit poarta cu putere mare și bietul băiat s'a deșteptat și a căzut de sus, de pe casa pe care s'a primbla.

Câți slavi sunt pe lume. După cele din urmă date statistice din 1906, numărul slavilor este de 103 milioane în Rusia, 19 milioane în Polonia, 9 milioane sârbi și croați, 8 milioane slovaci, 1 milion sloveni, 366.000 cașubi și alții. Cu totul sunt aproape 150 milioane de slavi. Acum optzeci ani, după marele învățat ceh Șafarik, numărul slavilor era de 55 milioane. Astfel nu tocmai în un veac numărul lor s'a întreit.

Nenorocire în biserică. În biserică din Nax, localitate în Elveția, pe când s'a ținea slujbă dzească, s'a prăbușit boltitura (cerimea) bisericii. Sunt 40 de morți și 60 răniți.

Izbucnire de gazuri. În comuna Șarmașul-mic din comitatul Cojocnei, făcându-se o sfredelitură în pământ, de-odată au izbucnit gazuri din pământ cu mare putere. Gazul s'a aprins, făcând o lumină mare și zgomot și a trântit la pământ pe doi muncitori. Focul a fost stins cu mare greutate, după o muncă de vre-o 10 oare.

Zăpadă uriașă a nins săptămâna trecută în România. În urma acesteia s'a sistat peste tot orice comunicație între Ciulința-București și București-Giurgiu deocamdată, iar transportul de marfă s'a sistat pe liniile: Pitești, Peatra-Olt, T-Măgurele, Roșiori, Zimnicea, Pitu, Tergoviște Slobozia etc. Zăpadă în așa măsură nu s'a mai pomenit în România. Bucureștii încă a fost năpădit de zăpezi.

Dela comitat. În 30 Dec. n. 1908 s'a ținut adunarea extraordinară a comitatului Sibiu. Dintre obiectele puse la ordinea zilei, însemnăm următoarele:

S'a însărcinat vicespanul a grăbi la ministru continuarea călei ferate Sibiu-Agnita,

așa ca noua cale ferată să se poată deschide în Noemvre 1909.

Vicespanul a răspuns la interpelarea dlui Dr. Comșa în afacerea carantinei din Săliște. A zis, că regulamentul de poliție sanitară pentru animale s'a va reforma. Interpelația vrednicului Dr. Comșa am dat-o la timpul său în foaie. Prin răspunsul său, vicespanul a dat dreptate dlui Dr. Comșa.

S'a discutat apoi schimbarea, respective statorirea numelor oficiale ale comunelor. S'a făcut aceasta la recercarea guvernului. Ca bază lându-se populațiunea, care locuiește în comune, s'au statorit nume oficiale românești și nemțești. Nume ungurești sunt vre-o 3—4. E temere, că guvernul nu va întări aceste hotăriri. Guvernul ar vrea tot nume ungurești. La discuția aceasta a luat parte și dl Dr. L. Lemenyi.

La propunerea dlui Dr. Wolff s'a hotărât a s'a face un rescript la ministru pentru a introduce linia de comunicație principală între Budapesta și Constantinopol pe la Sibiu-Turnul-roșu, prin România. Spre acest scop linia dela Coșșa sau cea dela Vinț-Turnul-roșu trebuie făcută pentru trenuri accelerate. În fine s'a hotărât, că Țiganilor lăiești s'a nu li s'a dea voie a s'a așeza pe teritorul comitatului, și s'au mai adus și alte hotăriri locale.

Bani noi. Guvernele ungar și austriac vreau să bată bani noi, în valoare de 150 milioane cor. Vor fi bătute monete de câte 1 cor. (100 milioane) și de câte 2 cor. (50 mil). Aceste din urmă vor înlocui florinii de argint de acum, cari vor fi scoși pe încetul din circulație.

Tifusul în Sibiu e în scădere. În 8 Ianuarie numărul bolnavilor a fost 183, iar în spitalul militar sunt 102 bolnavi. Mulți din aceștia sunt pe calea însănătoșării.

Pentru tricolor. Un deregător a pedepsit cu 20 cor. pe negustorul român C. Isacu din Sebeșul-săseș, pentru că în fereasta prăvăliei sale și-a anunțat marfa »săpun S nichte« pe un afiș în culorile roșu-albastru galben. Am dori să cunoștem numele acestui sljibaș îngrijat de soarta patriei și de tot zălos.

O univerzitate veche. Peste câteva zile, Universitatea (școala înaltă) din Praga, înființată în Ianuarie 1409, de către Wenceslas IV, își va serba a cincina-sută dela ființarea ei.

Studenții din Paris vor trimete o deputațiunea de 15 inși cu ocazia acestei sărbări.

Pentru economii de vite. Vestim obștea noastră, că sosind mașina »Tornado« pentru sfârticatul cocenilor (tuugilor, pășilor, jipilor) de cucuruz, o punem la dispoziția economilor mici. Mașina deocamdată se află la școala economică consistorială (strada Waisen nr 5). Mașina se dă și pe sate în ordinea, în care mașina va fi cerută dela noi. Sibiu, 11 Ianuarie n. 1909, Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«. Pantaleon Lucașu prezident, Vic. Tordășianu. secretar.

Copiii răsfățați

se îngrașă foarte repede, primesc o culoare frumoasă, se întăresc dacă iau Emulsiunea lui SCOTT, căci Emulsiunea lui SCOTT o iau bucuroși și ușor.

Toți medicii și moașele au încredere în

Emulsiunea-SCOTT

pentru că recunosc rezultatele admirabile, cari îi urmează.

Veritabil numai cu această marcă — pescarul — ca semn de garanță al procedurii Scott.

Prețul sticlei originale 2 cor. 50 bani.

Să ață de vânzare în toate farmaciile: 1912-3

Teatru german. Sezonul principal durează și interesul publicului e tot mare. Să dau unele beneficii. Dintre piezele date zilele aceste amintim cu deosebire două: Nervöse Frau, comedie, dată ca novitate Sâmbătă și

piesa veselă Lutti, dată Luni. Ambele au plăcut, dar cu deosebire Lutti, care s'a va repeta. Rolurile principale din ea au fost jucate precis și cu mult succes de Tereza Belau, Viebach (Dupont), Felda (Castillon), Stenzel, Golda (Francolin, prof.) etc. E o pieză drăguță, vrednică în adevăr de văzut.

In panorama imperială din Sibiu, Piața mare, Nr. 9 (lângă palatul Brukenthal) s'a va vedea săptămâna viitoare 17—23 Ian. 1909: Roma și frumșețile ei.

Panorama e deschisă dela 9 ore dim. până la 9^{1/2} sara. Intrarea 40 bani, băieți, studenți, soldați 20 bani.

Producțiuni și petreceri.

In Comăna.

Tinerimea română din Comăna de jos aranjează o producțiune »teatrală-declamatrică«, în 6/19 Ianuarie (spre sf Ioan) în sala birtului erarial. Venitul curat e menit în favorul școalelor. Programul are 7 puncte: teatru, cântări etc. În pauză, călușerul, bătuta, restoul și alte jocuri în costum național. După producție joc.

POSTE REDACTIEI ȘI ADMINISTRATIEI.

I. I. Cop. în Juei. Azi dăm balada. Poeziile populare n'au toate versuri complete, au silabe mai multe ori mai puține. Vom mai alege din ele. Lucrările pedagogice nu le putem da, neavând loc.

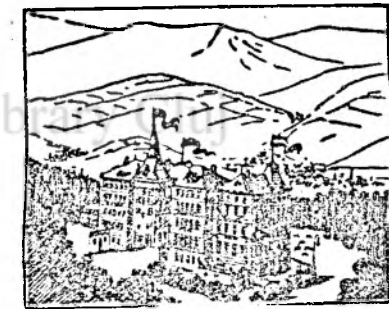
St. P. în Arduș. Prețul cel mai redus al foii este pe un an 4 cor. 40 bani, pe 1/2 an 2 cor. 20 bani. V'am trimis Nr. de probă.

Buntelep și alții. Am trimis catalog dela librăria Krafft.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografie« Henric Meltzer.

Hotelul de cură ALTVATER

Freiwaldau Gräfenberg, Silezia-austriacă.

Nu e silă de cură.
Incălzire centrală, sobe
Lumină electrică.
Prospecte gratis și franco.

Cură dietală de Lindewiese a lui SCHROTH. 235 5—

Seson de iarnă și de vară.
Toate procedurile de cură de apă.

Cea mai bună pogace pentru câni este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger care dintre toate mijloacele de nutrițiune de acest soi posedă cea mai bună compoziție și efect de nutriție.

50 Kg. Cor. 28.— 5 Kg. liber de porto Cor. 8-20

Puppy-Bisquit a lui Fattinger

pentru câni tineri.
50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 8-20

Prospecte libere de porto prin Fabrica de p-găci patent pentru câni și nutremânt pentru găci, în Wiener-Neustadt.

Preste 250 de prime premii.
Mijloacele de nutrițiune ale lui Fattinger s'a pregătesc sub controlă veterinară. 51 24-25

Ocasiune rară!

Surprinzător de ieftin.

600 bucăți obiecte de podoabă numai cu fl. 1.75.

Un orologiu escelent de precisiune, aurit, cu garanță că umblă bine 3 ani, împreună cu un lanț potrivit; o cravată modernă de mătăasă pentru domni, 3 bucăți batiste, 1 inel elegant cu peatră imit. pentru domni, un portmoneu elegant de piele, 1 escelentă oglindă de buzunar, 1 păreche de bumbi de manșete, 3 bumbi la piept, 3%, aur-dublă, unelte de scris de nickel, 1 album dragălaș cuprinzând 36 de chipuri cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame parizian, elegant, (novitate), 1 păr. de butoni de peatră briliant similii, foarte seducătoare, 3 obiecte de lux, mare veselie pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte de corespondență și încă alte 400 bucăți diverse obiecte, cari n'au să lipsescă din nici o casă. Toate la oală cu orologiu, care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.75. Trimiterea se face cu rambursă sau cu plata înainte trimisă prin casa de expedițiune

A. GELB, Krakau Nr. 40/II.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,

inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în ștule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capătă aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga.

Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.

Expediție zilnică. 199 15-42

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătaoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurimei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șifală și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr., hații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinării, inepăturile de confusie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceace privește cura, depărtarea nu este picdecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, orie la dorință să retrimite fiecare. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 8 orop. (Dumineca până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII, Rákóczi ut. 10. 18 44—

A fi bolnav

e re plăcut, dar încă tot nu e o nenorocire, dacă bolnavul, în loc de a face încercări fără rezultat cu ajutorul de băi, masaje, fricțiuni și alte ascmenea metode de cură, să folosește îndară de acel mijloc radical, care are după cum să știe, capacitatea, a reinprospăta sistemul de nervi, a deștepta inima la o nouă activitate, stomacul și intestinele la mistuire mai puternică, anume mijlocul de-a influența favorabil nervozitatea, neurastenia, reumatismul, durerile de spate și de cap, paralisia și slăbiciunile de tot felul, și acesta e

Electricitatea.

Deci cine să interesează pentru aceasta metodă de cură, acela să ne cerceteze în localul de ordinațiune, unde noi împărțim cu plăcere ori ce informații și arătăm gratis aparatul nostru. Dacă aceasă nu e posibil, e destul a tăia cuponul dela sfârșit și provăzându-l cu numele deplin și adresa, să ni-să trimită neue, când apoi noi fără amânere vom trimite broșura ilustrată: „Tractat asupra Elektro-Therapiei moderne“, în estensiune de 64 pagini. 5 1—

ELEKTRO-VITALIZER, Institut med. de ord. BUDAPEST, Károly-körut 2 Mezzanin 55.

Cupon pentru cartea gratis.

La Electro-Vitalizer, institut medical de ordinațiune, Budapest, IV. Károly-körut 2 Mezzanin 55.

Vă rog ami trimite opul:

„Tractat asupra Electro-Therapiei moderne“ gratis și franco.

Numele .....

Adresa .....

Correspondent

tinăr, pentru limba română-maghiară având și cunoștința limbii germane, eventual practicant cu salariu, să caute pentru un birou mai mare.

Oferte la administrația „Foi Poporului“ 10 1—1

La gușe, scrofule

lipsă de sânge, boală engl. bubite de-ale pielii, boale de grumazi, de plumăni, tuse nădușitoare și măgărească, reuma, podagră, pentru întărirea copiilor cari au lipsă de sânge, sunt slabi și rămași îndărăpt în desvoltare și studiu, recomand o cură cu

uleiul de pește al lui Lahusen

„JODELLA“.

Cel mai bun, cu efect și mai înbit uleiul de pește. E ușor de suportat. Cel mai bun timp de cură August până în Maiu. Să cumpărăm numai pachete originale, prețul Cor. 3 50 și 7.— cu numele de sentire patentat „Jodelle“. Toate celelalte să le respingem, ca neveritabile.

Singurul fabricant:

Farmacistul Wilh. Lahusen în Bremen. Să capătă întotdeauna proaspăt în toate farmaciile în Sibiu. 204 11—12

Cine

vrea a să scăpa pe sine sau copii săi de

tuse

de răgușală, catar, flegmă, catar de gât, de tuse convulsivă și de tuse măgărească, să cumpere

Caramellele de pept ale lui Kaiser

cu trei brazi, aprobate și recomandate de medici.

5500 de atestate verificate de notarul public.

Pachet 20 și 40 fl. Să capătă în toate farmaciile. 245 8—24

Tuturor clienților și voitorilor mei de bine le doresc

An nou fericit!

7 1—1

I. Petrașcu.

Atelier de franzelărie.

Subscrisul aduc la cunoștința onor. public din Săliște și jur, că am deschis un

atelier și boltă de franzelărie în Săliște,

obligându-mă a satisface onor. public toate așteptările cu privire la articli din branșa franzelăriei.

Cerând sprijinul binevoitor al onoratului public, semnez

266 3—3

Toma Lupas
franzelar în Săliște.

Ne mai pomenit de ieftin !!

600 bucăți numai cu fl. 1.85.

Un orologiu de precisiune escelent cu garanță de umblare reguțată, cu tragere 86 oare, împreună cu lanț aurit, un ac escelent de cravată cu simlii briliant, 1 inel aurit cu peatră imit. pentru domni și dame, 1 colier escelent, podoaba cea mai modernă pentru dame, din circa 150 bucăți perle orientale, 1 garnitură minunată de bumbi de manșete, de gulere și de pept, gar. 8% aur double, 6 bucăți batiste de in veritabile, revizite de scris eleg. de nickel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escelente în etui, 1 săpun de toaletă aromatic, 1 notiț leg. fin, 72 buc. penite engleze de cancelarie, 20 obiecte, de corespondență și încă 395 diverse obiecte, neîncunjurate de lipsă în casă. Toate la oală cu orologiu cu tot costă numai fl. 1.85. Expediție per rambursă prin

casa de export

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.

La cumpărare de 2 pachete dau gratis un frumos briceag cu doue limbi. La mai mult de 2 pachete la fiecare câte un astfel de briceag. 9 1—

Pentru-ce nu conviene banii numai decât retour.

Liniment. Capsici comp.,

inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller.

La cumpărarea acestui leac de fricțiune recunoscut de cel mai escelent și alinător de dureri, care să capătă în toate farmaciile, să ne uităm întotdeauna după marca „Anker“ Farmacia lui Dr. Richter.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții.

Primește depuneri spre fructificare cu interese de $4\frac{1}{2}\%$, dela Cor. 1000 în sus pe lângă anuț de 180 zile cu interese de 5% , iar dela suma de Cor. 10,000 în sus cu anuț de 360 zile cu interese de $5\frac{1}{2}\%$.

Interesele după depuneri să capitalizează de 2 ori pe an și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări să pot face și prin poștă.

Acoardă împrumuturi pe cambii, cambii cu acoperire ipotecară, obligațiuni cu caverși, pe ipotecă, credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între $6\frac{1}{2}\%$ — 8% , fără nici o proviziune.

257 5—6

Direcțiunea.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru
căroțat, călărit, vânat, sport și viaj, poclăzi
și procovețuri, portmonee și bretele solide

și alte

13 26—

articole de galanterie

cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)

permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Cassa de păstrare reuniune în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4% , pe lângă un termen de anuț mai lung cu $4\frac{1}{2}\%$, iar depuneri mai mari cu 5% .

Depuneri să plătesc după starea casei și fără anuț.

244 8—20

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări să pot face și pe cale poștală cu cecuri.

Împrumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu caverși, pe ipotecă precum și ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto, după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

DIRECȚIUNEA.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Piața mare Nr. 3—5.

Împrumuturi ipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ca să pot lombarda la banca austro-ungară, să pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulării și altă garanță.

Executarea

de decare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

Îngrijirea de coale de cupoane.

Înarea efectelor în deposit spre păstrare,

Închirierea de resorturi de case de fer

(câte depozite), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 8 1—

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Tovărășia „MUGURUL“.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura Tovărășia românească »MUGURUL« însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile, precum și viță americană cu și fără rădăcină. La dorință însoțirea dă instrucție gratis ori-cui în toate ramurile viticulturii. 186 10—15

500 Coroane plătesc celui-ce ar ma

căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. E.L. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușterței și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseșc: farmacia Lederhülger: Sighisoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretenținea aprint apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco. 1

Bust frumos

in două luni prin

pilulele orientale,

singurele cari desvoaltă, întăresc, restaurează pieptul și dau bustului femeesc o plenitudine grațioasă, fără a strica sănătății. Garantat liber de arsenic. Recunoscute de comitetele medicale. Discreție absolută. Satula, cu instrucție de folosire, Cor.

140 20—26

6.40 franco.

I. Rathie, farmacist Paris.

Depozit: Budapesta, Iosif de Török farmacist, Király utca 12.

Cel mai cu efect și mai ieftin — **PURGATIV**

Pilulele purgative
zaharizate ale lui
Philipp Neustein.

(Pilulele »Elisabeta« ale lui Neustein).

Aceste pilule sunt a se preferi tuturor preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămătoare; se aplică cu mare succes la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favorabil mai nevătămător de a combate

Constipațiunile

izvorul sigur al celor mai multe morhuri. Fiind zaharizate le iau cu drag până și copii. 1 cutie conținând 15 buc. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 buc. costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco.

Suați seamă! Păziți-vă de falsuri. Să cerem numai Pilulele purgative ale lui Neustein Philipp. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospectul sunt provăzute cu marca firmei noastre în imprimare roșie-neagră Sftul Leopold și subscrierea Farmacia Philipp Neustein. Embalagile noastre patentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră Farmacia lui Philipp Neustein »la sf. Leopold« Viena I. Plankengasse 6. Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

Oltoale de viță de vie

in sortare recunscută în țara întreagă de conștiențioasă,

Vițe americane de baze

desvoltate deplin și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

scutite de grindină și peronospora, în cele mai bune soiuri de vin și vin de desert, din cultura proprie de vițe, vrednică de văzut

Pădureți de acății și gledicia

furnisescă cu prețuri moderate prima școală ardeleană de viță de vie a lui

Mihail Ambrosi

în Mediaș (Medgyes). | 253 6—

Amicul viierului

carte edată de firma de mai sus, care cuprinde sfaturi speciale prețioase, la cerere pe o cartă postală, să trimită ori și cui gratis și franco.

252 6—6

Nr. 21/1909.

6 1—1

Publicațiune.

Comuna Cărpiniș (comit. Sibiu) dă în arândă pe un period de 3 ani prin licitațiune publică, ce să va ținea în 7/20 Ianuarie a. c. la orele 2 p. m. localul de crăsmă cu drept de licență.

Prețul de strigare 500 Cor. Vadiu 10 % al prețului de strigare. Oferte în scris închise nu sã primesc.

Condițiunile sã pot vedea în cancelaria comunală în orele oficioase.

Primăria comunală:

Cornel Muntern Dumitru Crăciun
v.-notar. primar.

Ludovic Ferencz,

crotor de bărbați,

Sibiu, strada Cișnădiei nr. 12.

recomandă p. t. publicului

cele mai bune stofe de toamnă în mare asortiment

montățile

soarte chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Saeko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită montățile de stofe pentru pardisimuri și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor confecționate în atelierul meu imi permit a strage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absciventi

în cazuri de argență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 17 43—

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

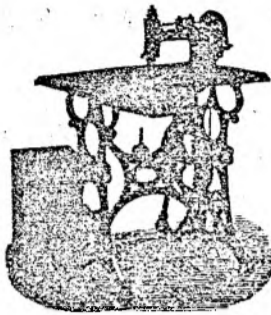
Pentru tipar responsabil Henric M. Beer.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede.

Sibiu, Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 15 45—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut

→ **Soldel & Naumann, G. M. Pfaff.** ←

Toute acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel presumate, curele, eleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sânt executate prompt, ieftin și conștiențios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cumpărată dala mina dan 5 ani garanție

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Nr. 3128 A

Novități în toate soiurile de oroloage, juvaere, articli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Nr. 3128 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coperiș dublu tare, 12 Cor. Det o în aur 42 Cor. — Nr. 3128 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni cu coperiș dublu tare, cu diametru de 45 milim. 14 Cor. — Nr. 81.8 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coperiș dublu tare 7 Cor. 50 fil. — Nr. 8894 a. Cercei de aur veritabili 14 carate 8 Cor.

Nr. 8894 a

Nr. 9265 a

Detto ceva mai mici 6 Cor. Detto în argint foarte gros aurit 3 Cor. — Nr. 9265 a. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imit. Cor. 11. Detto în aur nou de 6 car. 6 Cor. Detto în argint și gros aurit 2 Cor. 50 fil. Fiecare obiect de aur sau argin e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, fără de aceea să garantează în scris că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-enrante ilustrate la cerere gratis și franco. 248 7—

10 sau 20 fileri

sunt pentru iubitorii de muzică spese mici, dar pentru birțăș

233 6—6

sunt baza la bunăstare.

În nici un local n'ar trebui să lipsească un

instrument-„HUPFELD“

cari în toate privințele neajunse, stau preste toate celelalte instrumente.

Azi să cercetează cu predilecție localele, unde este muzică, astfel procurarea unui instrument muzical este de recomandat din doue puncte de vedere:

1. Incasări directe pentru muzică.
2. Urcarea circulației și prin aceasta urcarea venitului.

Prospecte libere de porto.

LUDOVIC HUPFELD, A. G., Viena VI.

Prima și cea mai mare fabrică de instrumente de clavier.

47 premii prime. 750 de lucrători.

Depozite de mostre:

Iosif Martin, Budapesta VIII, Kenyérmező-uteza 6.
Müller Ferencz, Timișoara, teatrul electric.

